

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens omnia Gavanti Commentaria in Rubricas Breviarii - Cum
Indicibus Decretorum, Rerum atque Verborum notabilium

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Patrono loci, seu Titulo Ecclesiæ. XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39775

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XII. De Patrono loci & Titulo Ecclesiæ.

I. Gavanti pag. 34. col. 2. n. 1. -- *Respondeo, Patronum esse, quem Episcopus &c.*
 Cum in Rubricis generalibus sæpe mentio fiat de Patrono loci, duo examinanda occurrunt; quid nomine Patroni loci veniat, & quamnam sit differentia inter Patronum loci, & Patronum, seu Titularem Ecclesiæ. Ad primum quod attinet, Gavanti respondet, illum dicendum esse Patronum loci, quem Episcopus cum Populo sibi Patronum eligit ob rationes, quas ipsemet Gavanti insinuat; Guyetus tamen *lib. 1. cap. 7. quest. 1.* adstruit, Patronum loci dicendum esse illum Sanctum, qui sive perpetuo usu, ac traditione à majoribus accepta, sive legitima facta electione, uti peculiaris apud Deum Intercessor, propriusque Suffragator, ab Universo loci illius Clero, ac Populo colitur, & observatur; quæ definitio nihil discrepat ab eâ, quam dedit noster Gavanti, nisi quod sola electione Gavanti unum è Sanctis aliquem Protectorem censeri asserit; Guyetus autem traditionem, usumque immemorabilem adjecit, quia antiquitus Patroni locorum magis ex usu, & traditione colebantur, ut tales, quam ex electione, sive is usus primum electione aliqua inductus fuerit, sive aliqua alia ratione, puta unius, aut alterius arbitrio, aut tacito plurium consensu, seu secreta quadam Dei inspiratione, prout fufius declarat *quest. 9.* Nunc autem certissimum est, quod Patroni Locorum, Provinciarum, & Regnorum eligendi sunt juxta tenorem, & observatis conditionibus, quæ habentur in Decreto edito die 20. Martii 1630. quod exhibetur hoc loco à Gavanti per extensum.

Procedit Gavanti ad assignandum discrimen, quod intervenit inter Patronum Loci, & Patronum, seu Titularem Ecclesiæ, asseri que, primum latius extendi, quam secun-

dum, cum hic ad unam tantum Ecclesiam spectet, ille verò plures Ecclesias respiciat; locus enim, inquit Gavanti *num. 2.* accipitur pro multitudine Cleri, & Populi, seu potius pro multis Cleris, ac Populis in uno loco, puta Civitate, aut Diœcesi constitutis. Alias etiam differentias considerat Guyetus inter utrumque ex dictis Patronis, asseritque, Patronum Ecclesiæ ipsam Ecclesiam denominare, quod de Patrono loci dici nequam potest; quamvis etenim aliqua loca à suo Patrono nuncupentur, quorum exempla nonnulla affert *quest. 2.* hoc tamen omnibus locis non est universale, sicuti semper verificatur, quod particulares Ecclesiæ denominationem accipiant à suo Patrono, qui ideò etiam Ecclesiæ Titulus dicitur, de quo Ecclesiæ Titulo cum nostro Gavanti agemus pariter *Sect. 8. cap. 5.* & paulò infra, nempe n. VII. assignabimus discrimen, quod etiam intervenit inter Patronum, & Ecclesiæ solum Titulum.

Addidit præterea Guyetus, quod inter Patronum Loci, & Patronum Ecclesiæ reperitur etiam hæc discrepantia, quod Ecclesiæ Patronus soleat esse unicus, aut si multiplex, non nisi sub ratione unius, uti ipse explicat eodem *lib. 1. cap. 4. quest. 3.* è contra verò Patroni loci possunt esse plures, & reverà dividuntur in Principales, & minus Principales, ut etiam innuit Gavanti *hæc num. 3. ex Rubri. a. de Octavis n. 1.*

Denique (ait idem Auctor) Patronus loci eligi debet, ut innuimus supra, Cleri, Populique Suffragis de consensu Episcopi, & accedente S. R. C. approbatione, ut liquet ex Decreto supra relato; Patronus verò Ecclesiæ non simili electione, sed ex Fundatorum dumtaxat beneplacito constituitur.

Plures agit quæstiones Guyetus de Patronis locorum, nimirum utrum detur semper Patro-

Patronus Regni, seu Provinciae? utrum cuiuslibet Diocesis detur semper Patronus proprius? utrum plures dari contingat unius Diocesis Patronos, & quo ordine ii se habeant? utrum præter Diocesanaum detur cuiusque Civitatis, Oppidi, Burgi, seu Pagi proprius, ac singularis Patronus? quas studiosus Lector poterit apud eundem Auctorem faciliter legere; nos enim abstinemus à tractandis huiusmodi quæstionibus, ne in immensum crescat hoc opus, & satis nobis est, exhibere Decreta spectantia ad hanc materiam, & alias dirimere quæstiones pertinentes ad Ritum, quo celebrari debent Officia dictorum Patronorum.

II. Gavant. pag. 36. col. 1. n. 4. -- *Tam de Patrono principali, quam de Titulari Ecclesia fit Officium &c.* Ex Rubrica septima generali de Octavis num. 1. & ex alia Rubrica nona de Commemorationibus num. 3. optimè eruit Gavantus, quòd tam de Patrono principali loci, in loco suo, quàm de Titulari in sua Ecclesia fit Officium, ut de duplici primæ Classis, & quidem cum Octava, ac propterea quæcunque conveniunt duplici primæ Classis, & Octavis, eadem concedenda sunt Festo Patroni principalis loci, & Titularis Ecclesie. Sermo nunc est de Patrono principali; quamvis enim Patroni locorum, ut diximus, plures esse possint, unus tamen tantum locum principalioris obtinet, regulariter loquendo, ita, ut cæteri minus principales censeantur, de quibus non celebratur Officium, nisi sub Ritu duplici majori, ut optimè docet noster Gavant. *hinc n. 7.* ex Rubrica de Concurrentia n. 2. in fine. Quòd si in aliqua Civitate, vel Diocesi plures habeantur Patroni æquales, absolute tamen dicendum est, neutrum illorum Patronorum æqualium esse principalem, sed omnes minus principales, quia Patronus magis principalis cum aliis æqualibus stare non potest, ait Guyetus *lib. 1. cap. 7. quæst. 5. & cap. 18. quæst. 4.*

GAVANT. Rubr. Brev.

Aliquando tamen contingit, quòd ex speciali Indulto Apostolico plures in aliquo Regno, vel Diocesi colantur Sancti tanquam Patroni æquales principales, sic Clero Sæculari, & Regulari, necnon Universitatibus, & Populo Pampilonensi, totiusque Regni Navarrae injungitur, ut quotannis tanquam de Patronis æquales principalibus dicti Regni, ex præcepto Ecclesie recolant Festa Sanctorum Firmini Martyris, & Francisci Xaverii Confessoris, eorundemque Officia, & Missas cum Octavis æquales imposterum recitent, & respectivè celebrent, prout injungit Alexander VII. in Bullario Romano *tom. 5. Constit. 34.* quæ incipit: *Sacrosancti &c.* edita die 14. April. 1657. Vide etiam Bullam ejusdem Pontificis, quæ incipit: *Commissi nobis &c.* ubi duplicis Patroni Festum celebrari præcepit in Regno Neapol. nempe S. Januarii tanquam principalis, & S. Domini tanquam minus principalis, sed cum Octava.

Rursus quamvis dixerimus, unum tantum debere esse Patronum principalem loci, nihilominus alicubi occurrit, quòd dentur duo Patroni, quorum unus sit universalis totius Regni, alter verò particularis alicujus Civitatis intra idem Regnum existentis, & tunc decrevit Urbanus VIII. in sua Constitutione, quæ habetur in Bullario Romano *tom. 4. sub n. 164.* & quæ incipit: *Universa &c.* quod Festum unius ex principalioribus Patronis in quocunque Regno, sive Provincia, & alterius pariter principalioris in quacunque Civitate, aut Oppido, vel Pago, ubi hos Patronos haberi, & venerari contigerit, fit præceptivum cum obligatione audiendi Missam, & vacandi ab operibus servilibus; unde in prædicta Civitate tunc de utroque Patrono, & principali Regni, & principali Civitatis deberet celebrari Officium cum Octava. Quòd si eodem die occurrunt huiusmodi Festa, & Patroni universalis totius Regni, vel Provinciae, & alterius particularis alicujus Civitatis existentis intra fines ejus-

P

dem

dem Regni, vel Provinciæ, tunc in prædicta Civitate esset celebrandum Festum sui particularis Patroni, & assignandum Festum Patroni universalis totius Regni in aliam diem non impeditam, sicut occurrente Festo Dedicationis Cathedralis cum Festo Dedicationis propriæ Ecclesiæ, hoc deberet celebrari in dicta Ecclesia, assignando Festum Dedicationis dictæ Cathedralis pariter in aliam diem non impeditam, prout declaravit Rota in *Casaravugustana Dedicationis* coram Manzanedo *decis.* 801. ex qua decisione idem docet noster Gavantus *Sect. 8. cap. 5. num. 6.* vide etiam ea, quæ diximus supra in nostris Observationibus ad Cap. IX. sub num. 9.

Denique prætereundum non est, quod non solum ex utroque ordinario dantur plures Patroni minus principales; & non solum ex Indulto Apostolico dantur in aliquo Regno plures Patroni principales, sed etiam ex usu antiquissimo, & inveterato in aliquibus Diocæsi- bus coluntur plures Sancti tanquam Patroni æquè principales, & eorundem Officium ibidem celebratur sub Ritu duplici primæ Classis, & cum Octava. Hinc P. Claudius La Croix *tom. 4. lib. 4. num. 126.* asserit, quod licet ordinariè unus tantum sit Patronus principalis loci, possunt tamen etiam esse plures; & idem ante ipsum docuit expressè noster P. Pasqualigus *de Sacrific. nove legis quest. 158. num. 5.* id ipsum pariter, ut mox innuimus, non unius tantum Diocæseos, sed plurium præxis confirmat, nam in Diocæsi Brixinensi, ut refert Halden *par. 3. tit. 1.* adhærens huic sententiæ, non modo Sancti Ingenuinus, & Albinus Episcopi, & Confessores 5. Februarii, sed etiam S. Cassianus Episcopus, & Martyr 13. Augusti tanquam Patroni principales Diocæsanæ Officio, ac Ritu duplici primæ Classis celebrantur, & in Diocæsi Constantiensi non minus S. Pelagius Martyr 28. Augusti, quam S. Conradus Confessor, & Pontifex 26. Novembris ceu Patroni principales coluntur,

nam de utroque celebratur ibi Officium sub Ritu duplici primæ Classis cum Octava, qui Ritus Patronis minus principalibus non convenit, ut manifestum est Catalogo præfixo in quocumque Breviario Romano Tabellæ occurrentiæ, in quo Patroni minus principales in duplicium dumtaxat majorum per Annum numero recensentur; unde addit P. Halden, se non assequi, cur P. Gobat *tom. 1. tract. 5. n. 628.* incidenter appellet S. Pelagium Patronum secundarium Diocæseos Constantiensi. Ratio autem, qua per motus Pasqualigus docuit hanc sententiam, est, quia, si juxta Gavantum ipsum num. 3. possunt sine absurdo esse plures Patroni Titulares æquè principales alicujus Ecclesiæ, & de pluribus, ut talibus fieri potest Officium primæ Classis cum Octava, ut ibidem ostendit in exemplo à se adducto, non apparet, cur non possint pariter esse simul plures Patroni principales alicujus loci. Sed quid sit de hac sententiâ, certissimum modo est, in electione Patronorum, & multo magis in plurium æquè principalium, debere servari exactè Decretum supra expositum à S. C. editum de ordine S. D. N. Urbani PP. VIII. die 23. Martii 1630.

Huc spectare videntur sequentia Decreta, quæ idcirco à nobis simul collecta exhibentur.

Sub nomine Patroni principalis loci venit etiam Patronus principalis Regni, vel Provinciæ, de quo concessum est ab Apostolica Sede, ut à Ciero tam Sæculari, quam Regulari recitetur Officium, S. R. C. 20. Martii 1683. & datur in nostro Indice sub num. 141.

In Patronorum, sive Protectorum præcedentia servandus est ordo Hierarchiæ Ecclesiasticæ, & inter ordinem Ecclesiasticum attendenda est anterioritas in electione, S. R. C. 11. Martii 1690. & datur in nostro Indice sub num. 161.

Quando duæ Octavæ simul occurrunt, quarum una sit Patroni principalis loci sub Ritu

Ritu duplicis primæ Classis, altera verò B. M. V. sub Ritu duplicis secundæ Classis, recitandum est Officium de Patrono principali cum Commemoratione Octavæ B. M. V. S. R. C. 19. Junii 1700. & datur in nostro Indice sub n. 215.

Nomine Patroni loci non venit Patronus Parochiæ &c. S. R. C. die 14. Febr. 1705. & datur in nostro Indice n. 231.

III. Gavant. pag. 36. col. 1. n. 5. -- *Regularis etiam teneri ad Festum de Patrono loci, & Offi. in sollempne, non tamen teneri ad Octavam ejusdem &c.* Quod docet hic Gavantus ex Decretis S. R. C. nimirum Regulares teneri ad servandum Festum, & recitandum Officium sub Ritu primæ Classis de Patrono loci, non tamen teneri ad ejusdem Octavam, immò neque posse, patet etiam, & confirmatur aliis S. R. C. Decretis, quæ dantur in nostro Indice sub num. 63. 78. 125. 142. 147. 224. quæ lector evolvere poterit, cum spectent omnia ad eandem doctrinam confirmandam, & aliqua extendant prædictam Regularium utriusque sexus obligationem, etiam ad Titulum Cathedralis Ecclesiæ, celebrandi nimirum ejusdem Officium sub Ritu duplici primæ Classis sine Octava.

IV. Gavant. pag. 36. col. 1. n. 7. -- *Neque de his Patronis minus principalibus tenentur Regulares &c.* Docet hic Gavantus, Regulares non teneri ad recitanda Officia de Patronis locorum minus principalibus, nisi ea sint descripta in Calendario Romano, vel proprio ipsorum Regularium. Id etiam confirmatur Decreto à S. R. C. edito die 13. Junii 1682. & dato in nostro Indice sub num. 125. in quo declaratur, quod Regulares tenentur quidem recitare Officium sub Ritu duplici primæ Classis, sed sine Octava de Patrono principali loci, & de Titulari Ecclesiæ Cathedralis tantum: de aliis autem Patronis minus principalibus non tenentur recitare, nisi sint descripti in Calendario Romano, vel dictorum Religiosorum proprio.

Sed quævis Regulares non teneantur recitare Officium de prædictis Patronis minus principalibus, possunt tamen, immò laudandi sunt, subnectit Gavantus, si illud recitent in gratiam Populorum &c. Quibus omnibus consentit etiam P. Gobat *tract. 5. n. 78. 79. 81. 85.*

V. Gavant. pag. 37. col. 1. n. 15. -- *Queritur de Titulo Altaris, seu Capelle &c.* Dixit Gavantus num. 4. tam de Patrono principali loci, quam de Titulari propriæ Ecclesiæ Officium debere fieri ut de duplici primæ Classis, & quidem cum Octava; nunc procedit ad examinandum, quo Ritu Titulus Altaris, seu Capellæ sit celebrandus? & respondet, primò constare ex Rubrica de *Commemorationibus num. 2.* de tali Titulo non esse celebrandum Officium sub Ritu duplici primæ Classis, & procedit ad dicendum, ut celebretur talis Titulus, prout in Calendario Romano describitur; in quo si neutrum nominatur, poterunt ad illud Altare celebrari Missæ Festivæ cum Hymno Angelico (non autem cum *Credo*; cum hoc expressè neget Rubrica generalis XI. Missalis, nisi tamen habeatur insignis Reliquia) ut alibi diximus. Officium autem de tali Sancto Titulari nullatenus recitari debet, etiamsi Titulus Altaris esset Titulus alicujus Beneficarii; non ideò hic posset, inconsulta S. R. C. de eo Titulo Officium facere, nisi sit in Calendario: immò, & si esset in Calendario, non posset de illo recitare sub altiori Ritu, quam sit in eo notatum, ut docet noster Gavantus num. 16. qui loquitur conformiter ad ea, quæ jam dixerat *Sect. 1. cap. 5. tit. 2. num. 9.* ubi advertit ex Decreto S. R. C. edito die 8. Aprilis 1628. nemini licere, neque Ordinariis locorum, sive Sæcularibus, sive Regularibus, aliqua Sanctorum Officia Calendario addere, inconsulta Sancta Sede Apostolica, sub pœna non satisfaciendi propriæ obligationi. Excipe tamen ex Guyeto *lib. 1. cap. 10. quest. 3.* nisi de Sancto Titulari Altaris haberetur insignis Reliquia; tunc

enim ratione Reliquiæ insignis approbata authenticæ, & de Sancto in Martyrologio Romano descripto, esset faciendum Officium, prout alibi diximus; addit etiam Bissus *lit. L. num. 65.* nisi quoque adesset recepta consuetudo in aliqua Ecclesia faciendi Officium de Sancto Titulari alicujus Altaris: tunc enim consuetudo (intellige de legitime introducta) erit attendenda, ut colligitur ex iis, quæ idem dixit in *lit. C. n. 490.*

VI. Gavant pag. 37, col. 2. n. 22. -- *Quomodo separandus sit Patronus à sociis &c.* Aliquando contingit, quod Patronus, & Titularis Ecclesiæ sit separandus à socio, aut sociis, quem, aut quos habet in Calendario. Quo autem Ritu sit celebrandum Officium de sociis, vide tum in Rubrica, quæ extat in Breviario Romano post Tabulam occurrentiæ ante finem, tum etiam apud nostrum Gavantum *Sect. 3. cap. 10. num. 11.* & in nostris Observationibus ibidem factis. Agit etiam de hac re P. La Croix *tom. 4. lib. 4. n. 1267.* ubi resolvit varios casus.

VII. Gavant pag. 38, col. r. n. 24. -- *Eadem conveniunt Fundatori, & Patrono Ordinis &c.* Quæ dicta sunt de principali Patrono loci, ait Gavantus, conveniunt pariter Fundatori, & Patrono Ordinis in toto Ordine post ejus sollempnem Canonizationem, & obtentam à Sedè Apostolica licentiam dicendi de eo Officium, ac Missam. Patronus autem Ordinis dicitur ille Sanctus, à quo primo Ordo fuit institutus, sic apud Benedictinos Patroni locum sibi vendicat S. Benedictus, apud inlyctum Prædicatorum Ordinem S. Dominicus, apud Seraphicum Ordinem Minorum S. Franciscus, & apud nostram Congregationem Clericorum Regularium S. Cajetanus Thienæus, cum Primus verè sit nostri Ordinis Parens, & ut talis declaratus fuerit in ejusdem Canonizationis Bulla edita ab Innocentio XII. & quæ in Bullario Romano ejusdem Pontificis Romanæ recentissimæ editionis reperitur sub n. 3.

Sicut autem distinguitur in Ecclesia Titulus, rigorosè acceptus, à Patrono, sic etiam non est confundendus Patronus Religionis cum Titulo illo, à quo aliqua Religio nuncupatur; ita, v. g. Titulus potius, quàm Patronus Religionis, seu Ordinis de Redemptione Captivorum est SS. Trinitas. Ita etiam Titulus potius, quàm Patronus Clericorum Regularium Cruciferorum est Sancta Crux, à qua hæc Religio denominatur, quorum tamen Festa à prædictis Ordinibus respectivè, seu de Patrono principali sui Ordinis, coluntur, recitantur Divina Officia, & Missarum sollempnia celebrantur. Dixi, Sanctissimam Trinitatem esse dicendam potius Titulum, quàm Patronum, quia nomine Patroni rigorosè loquendo venit Sanctus aliquis, cujus Patrocinium imploratur apud Deum, quod non potest dici de SS. Trinitate, unde ejus Festum non rectè appellatur Festum Patrocinii respectu Ecclesiæ in ejus honorem dicatæ, vel respectu Ordinis Regularis, sub ejusdem invocatione instituti, sed ejus Festum appellandum est Festum Titulare, seu Festum Tituli talis Ecclesiæ, vel prædicti Ordinis; idem est dicendum de Titulo S. Salvatoris, S. Crucis, à quorum primo rectè aliqua Ecclesia sub ejusdem Tituli invocatione consecrata, vel aliqua Religio instituta, Templum, seu Ordo S. Salvatoris; ab altero verò Templum, seu Ordo S. Crucis vel Cruciferorum denominatur. De hac re iterum redibit sermo in nostris Observationibus infra ad Caput V. Sect. VIII. sub n. 3.

Cæteram Lohner *Institutione practica 2. par. 1. tit. 6. num. 5.* & La Croix *tom. 4. lib. 4. cit. num. 1258.* asserunt, non videri Regularibus prohibitum plures Patronos sui Ordinis sub Ritu primæ, vel secundæ Classis, ac cum Octava celebrare.

Antequàm absolvamus has nostras Observationes, & Additiones, spectantes ad Riturum, & modum celebrandi Festa Patronorum, & Titularium, placet aliqua colligere

ex iis, quæ tradit Henricus Pisart in sua Appendice ad Directorium Canonicum.

Primo igitur si in aliqua Civitate, vel Oppido præter Patronum loci principalem, aliqui velut minus principales habeantur, verosimilius apparet, quod Clerus sæcularis illorum Festa servare posset, & deberet; at non Regularis, nisi sit Festum de præcepto in Populo, quo casu censemus cum Gavanto, quod Regulares etiam se conformare possent; servandò talis Festi Officium, vel proprium, si adit debitè approbatum, vel de communi.

Secundo, per Patronum principalem loci non solum designatur Patronus principalis Ecclesie Cathedralis, seu Diocesis, sed etiam Patronus Matricis nullius Diocesis, Patrie, & Loci, seu Oppidi, quæ sæpe non tam late patent, quam Diocesis; item Protector Civitatis, & Patronus, seu Titularis Parochie, & Monasteriorum, seu Ecclesie Regularium. Festum Patroni principalis Ecclesie Cathedralis, qualis est Leodii S. Lambertus, juxta superius dicta, & juxta S. C. Decreta, servandum est per totam Diocesim; at Festum Patroni Patrie, qualis est Leodii S. Joseph, in tota illa Patria servandum est ab utroque Clero Ritu, & modo supradictò, at non in tota Diocesi, si hæc latius pateat, & in plures Patrias sit divisa, præsertim, si alie hujusmodi Patrie habeant suum Protectorem, & Patronum particularem, si autem non habeant peculiarem Protectorem, & Patronum, congrua videretur observantia Decreti editi die 28. Septembris 1658. ad instantiam Episcopi, & Capituli Cathedralis Calaguritanae, & dati in nostro Indice sub *num.* 78. quod lector videre poterit, sicut etiam Decretum editum 15. Martii 1608. datum in nostro Indice sub *num.* 32. in quo declaratur, servandum esse ulum semel introductum, & receptum in aliqua Ecclesia Cathedrali celebrandi sollempniter Festum de aliquo Sancto tanquam de Patrono &c.

Tertio, Patronus Parochie, seu Titularis Ecclesie Parochialis colendus est ab omni Clero; qui illius Ecclesie est adscriptus, idque Ritu primæ Classis, & cum Octava. Regulares autem sub tali Parochia in Civitate habitantes tale Festum non respicit, utpote qui proprium in sua Ecclesia Titularem habent, & insuper Festum Protectoris Civitatis celebrant; hoc confirmatur Rescripto S. C. quoad quæsitam Guardiani Fratrum Cappuccinorum Conventus S. Michaelis Leodii die 28. Augusti 1706. quæ respondens, declaravit, nec licere, nec licuisse prædictis Fratribus recitare Officium S. Servatii, quamvis sit Patronus Parochie, in qua morantur, sitque Festum devotionis in Populo, & illud Officium consueverint ab immemorabili recitare. Hæc S. C. responsio reperitur impressa in Directorio Anni 1707 per Reverendum P. Martinum Leodium Cappuccinum in Rubricis versatissimum, pro tota illa Provincia composito. Hæc ex Pisart *cit. loc. num.* 9. ubi addit, quod si tamen in aliqua Parochia Rurali situm sit Religiosorum Monasterium, hi quoque Festum Patroni, seu Titularis Ecclesie Ruralis colere debent sub Ritu duplici primæ Classis, sed sine Octava. Verum hoc admittendum non videtur ob eandem rationem, ob quam Regulares in Civitate habitantes sub aliqua Parochia, ejusdem Parochie Titulum, & Patronum colere non debent sub dicto Ritu duplici primæ Classis.

Quarto lubet hoc loco proponere dubium, quod discutit P. Gobat *Tract. 3. num.* 636. *Append. 3. à lit. B. 1. usque ad f. 3.* nimirum: an, quando Jus Parochiale unius adhuc stantis Ecclesie, translatum est ad aliam novam loco commodiore vitam, Titulus veteris Ecclesie, etiam nunc, ut dixi, stantis, nihilominus possit, aut debeat quotannis Ritu Duplici primæ Classis, & cum Octava celebrari? Hoc dubium affirmativa decisione per se loquendo resolvit laudatus Gobat *cit. loc.* ubi etiam declarat, quæ

tam in Festo Titulari, quam infra ejus Octavam dicendum sit Officium, & Missa.

Quintò denique quari potest, an possit, vel etiam debeat sub Ritu Duplici primæ Classis, & cum Octava celebrari Titulus, aut Titularis Patronus privatæ Capellæ existentis intra, vel extra ædes, seu Religiosas, seu non Religiosas, consecratæ tamen, ac dedicatæ modo, ac Ritu aliarum Ecclesiarum publicarum? Huic etiam Dubio idem P. Gobat eodem *Tract. 3. num. 696. Appendice 2. à lit. bb.* usque ad finem Appendicis affirmative respondet per se loquendo, & sustinet hanc sententiam variis rationibus, & auctoritatibus, præsertim Pasqualigi, Nensler, Bordoni, & aliorum. Idem Auctor cit. loc. à lit. ll. & vv. declarat, à quibus tam in Festo Titulari, quam infra ejus Octavam dicendum sit Officium, &

Missâ de talis Sacelli privati Sancto Titulari, alia etiam huc pertinentia ibidem ab eodem discutuntur, præsertim an Officio, aut saltem Missâ coli possit, vel etiam debeat Patronus Titularis alicujus Capellæ intra Ecclesiam existentis, de quo nos *suprà num. V.* resolvimus, quid agendum sit.

Ab hoc Capite XII. *Sæctionis tertiæ*, in quo egit Gavantus de Patrono Loci, & Tituli Ecclesiæ, gradum facit idem Gavantus ad *Sæctionem quartam*, in qua declarat, se post Regulas generales totius Officii descendere ad explicandas Regulas singularum Officii partium, hoc est, Horarum, sed huic suæ *Sæctioni quartæ* congruum videtur præfigere Textum Rubricæ Generalis duodecimæ, in qua habentur quædam Regulæ Generales pro ordinando Divino Officio, & reverà inferbitur.

De ordinando Officio ex prædictis Rubricis. XII.

RUBRICA.

- 1 **S**I quis velit ex supradictis Rubricis ordinare Officium occurrentiæ diei, videat in Kalendario, & in Tabula Festorum mobilium, de quo fiat Officium sequenti die, & ut invenerit esse faciendum, sic ordinabit illud in Vesperis, & aliis Horis Nocturnis & Diurnis.
- 2 Si ordinandum sit Officium de Tempore, id est, de Dominica vel Feria, recurrendum est semper ad Psalterium, ubi ordinatè ponitur, quod est commune Officii de Tempore cum distributione Psalmorum; & ad proprium de Tempore, ubi Lectiones & Responsoria quedam Antiphona & Orationes ponuntur, quæ desunt in Psalterio. Invitatorium, Hymni, Capitula, Versus, Responsoria brevia, & Antiphona, quæ diversis temporibus ponuntur in proprio, dicuntur loco eorum, quæ sunt in Psalterio: cum verò propria non fuerint, dicuntur ut in Psalterio.
- 3 Si Officium sit ordinandum de Sancto, recurrendum est semper ad Commune Sanctorum (nisi proprium habeat in proprio Sanctorum,) ubi pro qualitate Festi, si novem Lectionum, id est, Duplex vel Semiduplex fuerit, omnia ordinatè ponuntur, illis exceptis, quæ propria suis locis habentur. Si Festum fuerit trium Lectionum (Nocturno Feria & Lectionibus exceptis,) omnia sumuntur de eodem Comuni. Tres Lectiones primi Nocturni in Officio novem Lectionum, & prima

- ma & secunda Lectio, vel prima tantum in Festis trium Lectionum, sumuntur de Scriptura in Officio de Tempore, nisi alia in propriis locis ponantur.*
- 4 *In majoribus Sollemnitatibus & Festis per annum, totum Officium ordinatur, ut in propriis locis ponitur.*
 - 5 *In Festis B. Mariae (omissis iis, quae propria in illis habentur) Hymni, novem Psalmi, & alia quaedam requirenda sunt ex communi ejus Officio parvo, circa finem Breviarii.*
 - 6 *Modus inchoandi Officium, dicendi Invitatorium, Hymnos, Antiphonas, & Versus, habetur in principio Psalterii. Cum vero Antiphona duplicanda sunt, dicuntur integra ante Psalmos, sicut in fine Psalmorum.*
 - 7 *Modus dicendi Absolutiones & Benedictiones ante Lectiones, legendi & terminandi Lectiones, dicendi Responsoria post Lectiones, ac Responsoria brevia post Capitula, habetur in: Dominica de Adventu.*
 - 8 *Quomodo sit inchoandum, & terminandum Officium per Horas, habetur in Psalterio: quomodo terminandum per Antiphonas B. Mariae, habetur in fine Completorii.*
 - 9 *Sed ut haec omnia facilius habeantur, posita sunt sequentes Rubricae, de singulis Horis, earumque partibus distincte cognoscendis.*

SECTIO QUARTA.

DE PROPRIO RITU SINGULARUM HORARUM CANONICARUM.

De Matutino. XIII.

RUBRICA.

- 1 **A**D Matutinum haec per ordinem regulariter dicuntur, secundum diversitatem Officii, nisi aliter in quibusdam diebus annotetur: Pater noster: Ave Maria: Credo, omnia secreto; deinde clara voce Hebdomadarius dicit: Domine, labia mea &c. pollice signando sibi os signo crucis: Deus in adjutorium &c. manu extensa signando se signo Crucis à fronte ad pectus, & à sinistro humero usque ad dextrum (quod servatur in principio omnium Horarum, cum dicitur Deus in adjutorium) cum Gloria Patri, & aliis, ut in principio Psalterii. Deinde dicitur Invitatorium conveniens Officio de Tempore vel Sancto, quod dicitur cum Psalmo Venite, exultemus, eo modo, quo in principio Psalterii describitur. Dicto Psalmo, & repetito Invitatorio, dicitur Hymnus, qui Officio de Tempore vel de Sancto convenit.

2 Post.